

Kuntien ja maakuntien ilmastotyön tilanne

Itä-Suomen ilmastokonferenssi 13.2.2025

Pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi

Pikakelaus kuntien ilmastotyön historiaan

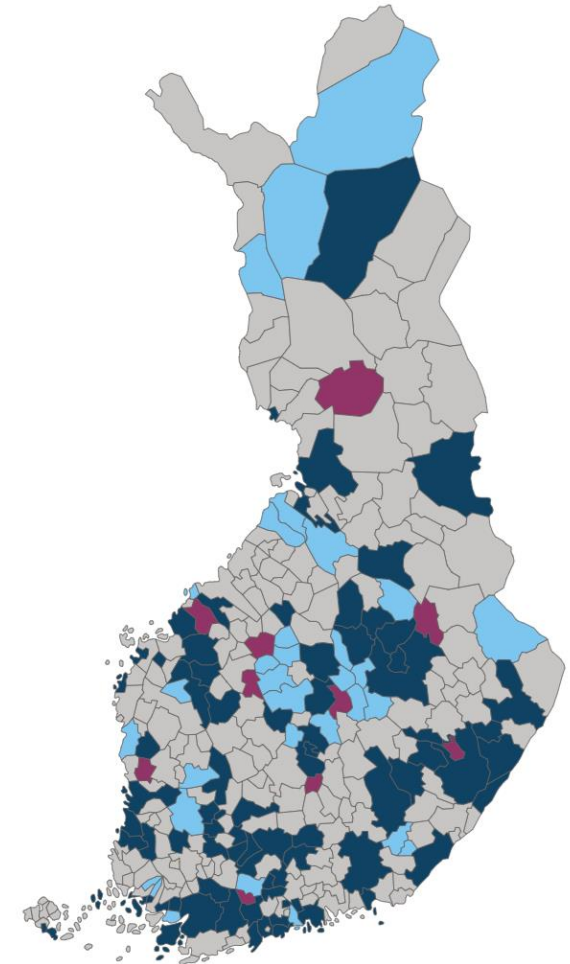
- 1995 pääkaupunkiseudun ensimmäinen ohjelma kasvihuonekaasujen vähentämiseksi
- 1997 Kuntien ilmastokampanja (Kuntaliitto)
- 2009 ilmastotavoite n. 1/10 kunnista
- 2015 ilmastotavoite noin 40 % kunnista
- 2020-luvun taitteessa ilmastotavoite noin 45 % kunnista.
- **NYT: Noin 90 % Suomen väestöstä asuu kunnassa, jolla on ilmastotavoite**

Kuntaliiton ilmastaselvitys 2023

- Yhteistyössä FCG, Kuntaliitto, ympäristöministeriö
- Verkkokysely marras-joulukuu, 2023
- Vastanneita 128 henkilöä, jotka edustivat **119** kuntaa.
(**3,6** miljoonaa asukasta)
- Kyselyssä selvitettiin
 - kuntien ilmastotyön perustiedot
 - hillintä/ sopeutuminen
 - työn organisointia ja resursointia
 - liikenne ja energia
 - ilmastotyön tulevaisuus

- On ilmastotavoite
- Ilmastotavoite valmisteilla
- Ei ilmastotavoitetta

Vastaukset maakunnittain

Maakunta	Vastanneet	Osuus kunnista
Ahvenanmaa	3	19 %
Etelä-Karjala	4	44 %
Etelä-Pohjanmaa	7	39 %
Etelä-Savo	5	42 %
Kainuu	2	25 %
Kanta-Häme	5	45 %
Keski-Pohjanmaa	1	13 %
Keski-Suomi	14	64 %
Kymenlaakso	2	33 %
Lappi	6	29 %

Maakunta	Vastanneet	Osuus kunnista
Pirkanmaa	9	39 %
Pohjanmaa	7	50 %
Pohjois-Karjala	4	31 %
Pohjois-Pohjanmaa	6	20 %
Pohjois-Savo	14	74 %
Päijät-Häme	2	20 %
Satakunta	6	38 %
Uusimaa	12	46 %
Varsinais-Suomi	10	37 %
Yhteensä	119	39 %

Vastaukset kuntakokoluokittain

Kokoluokka	Vastaukset	
	Vastanneet	Vastaus%
Alle 10 000	64	30 %
10 000 - 50 000	38	50 %
Yli 50 000	17	81 %

Miltä näyttää kuntien ilmastotyö 2024?

90 %

suomalaisista
asuu kunnassa,
jolla on ilmastotavoite

80 %:ssa

kunnista
ilmastotyö
juurtunut
kohtuullisesti
osaksi kunnan eri
toimintoja

80 %:lla

kunnista
on ilmastosuunnitelma
tai se on valmisteilla

56 %:lla

kunnista
ilmastotavoitteita
strategioissa

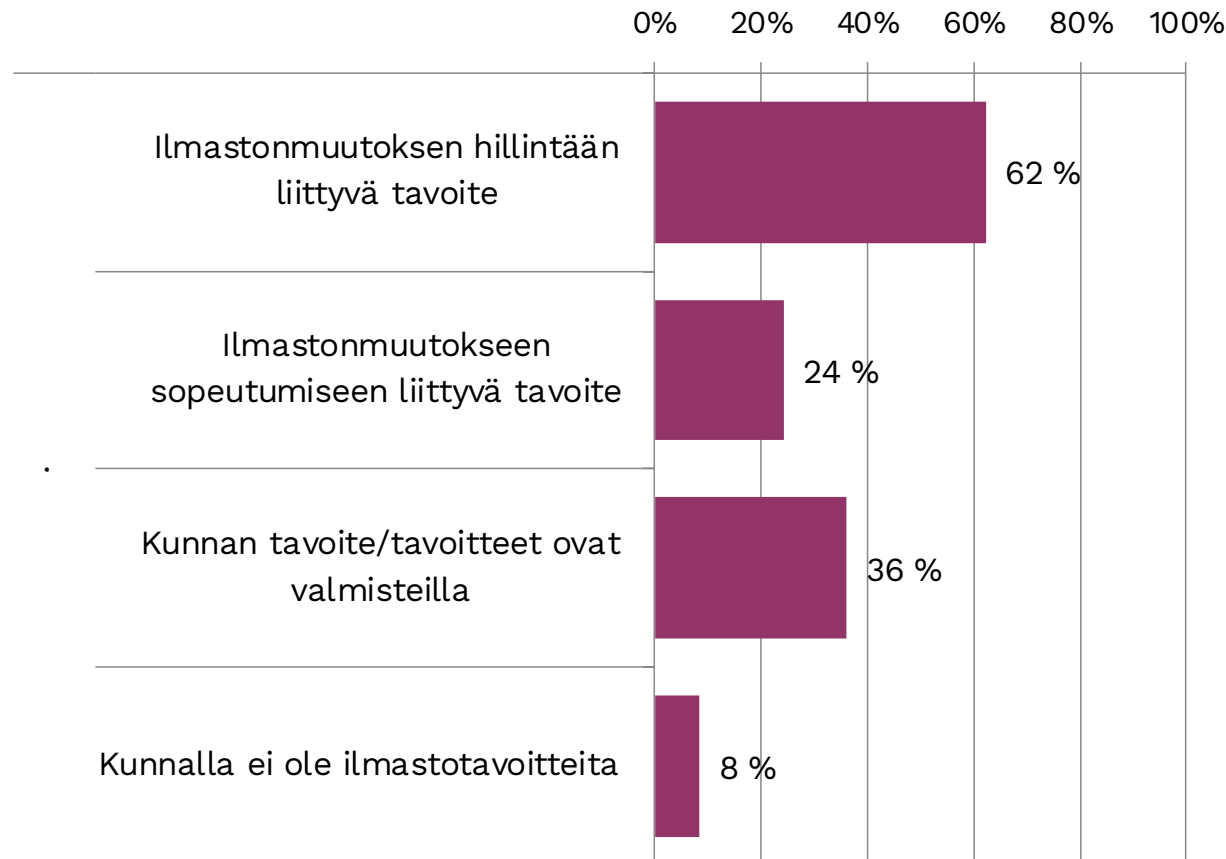
30 %

kunnista
työskentelee
kokopäiväinen
ilmastoasiantuntija

21 %

vastaajista piti
todennäköisenä,
että Suomi on
hiilineutraali 2035

Ilmastotavoite liittyy yleisimmin ilmastomuutoksen hillintään

Yleisin:

80%

**päästövähennys
v. 2030 mennessä
verrattuna
v. 1990 tai 2007**

**Pitäisikö
ilmastonmuutokseen
sopeutumisen
näkyä kunnan
ilmastotavoitteissa?**

**Kunnan omilla toimilla
katetaan vain osa kunnan
alueen päästöistä**

Asukkaat ja yritykset – miten mukaan?

Kestävän elämäntavan valmennukset

Tuen Ilmastotokejojen Porvoota

Hankkeet

Turun ilmastojoukkue

**Imago-
markki-
nointi**

**Neutraali
tiedon-
välittäjä**

Verkostot

Maaseutu talkoissa
Etelä-Karjalassa

Metsiin perustuvien
matkailun hiilipäästöjen
kompensointimallien
kehittäminen Koillismaalla

Paikalliset ja alueelliset
ilmastokumppanuusverkostot

**Intressien
yhteen-
tuominen**

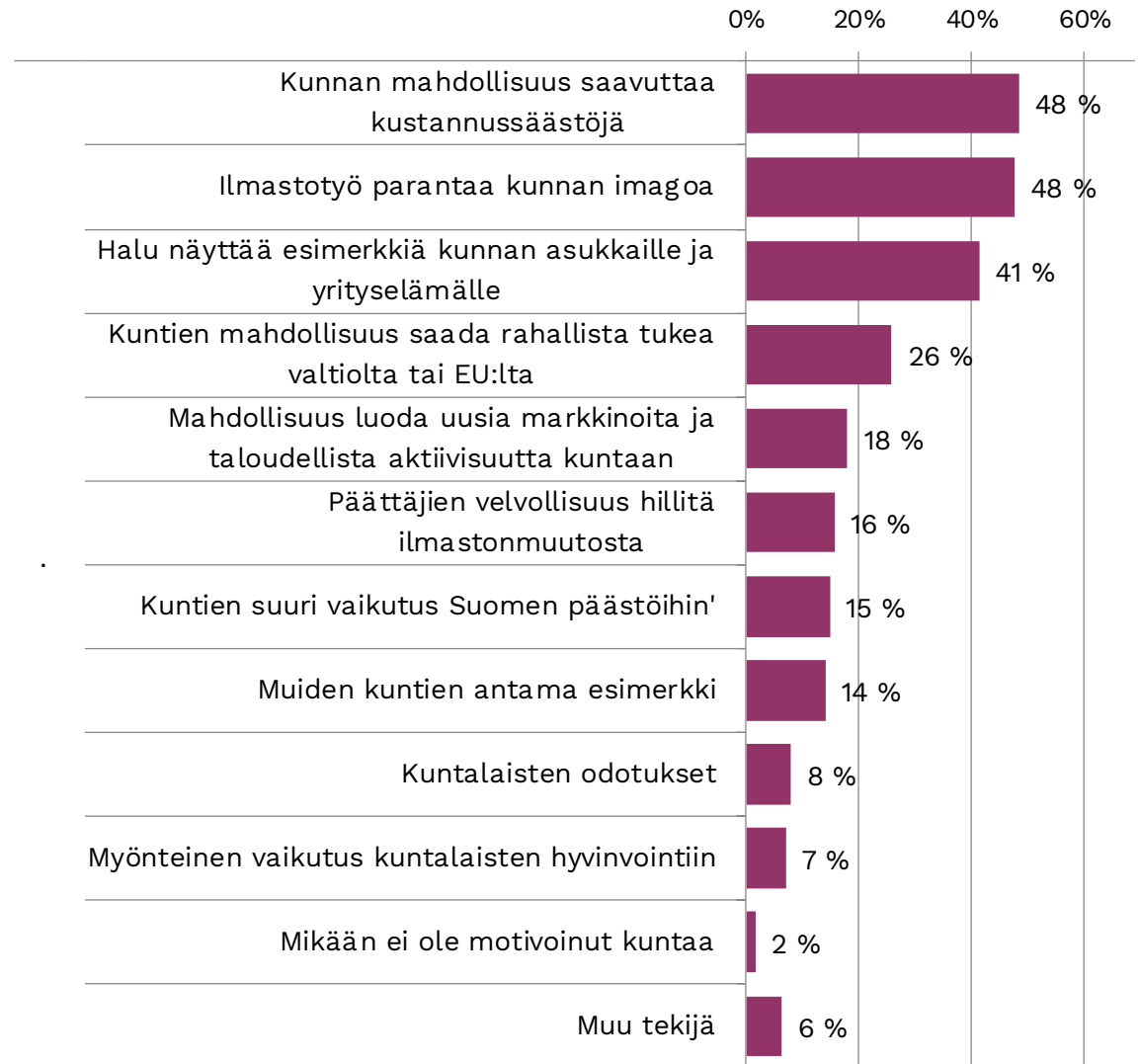
Jyväskylän metsä-
suunnitelma

Utajärven ja Vaalan
tuulivoimasuunnittelu

Ilmastotyötä motivoivat tekijät

- **Kustannussäästöt**
- **Kunnan imagon parantaminen**
- **Esimerkin näyttäminen**
- **Rahallinen tuki**

Kaikki (n=128)

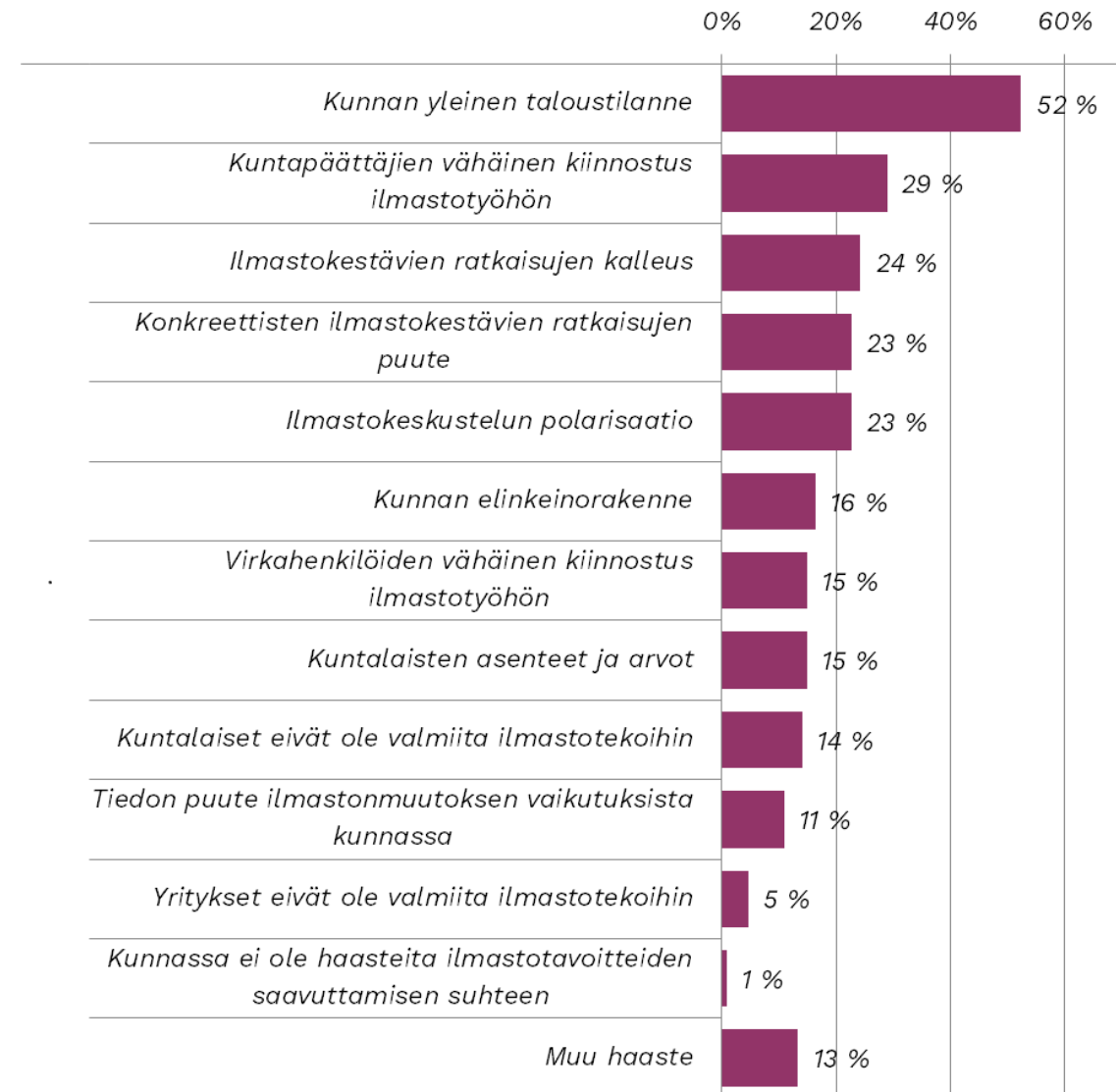

Ilmastotyön haasteet kunnissa

- **Kunnan taloustilanne**
- Kuntapäättäjien vähäinen kiinnostus ilmastotyöhön
- Ilmastokestävien ratkaisujen kalleus
- Konkreettisten ilmastokestävien ratkaisujen puute

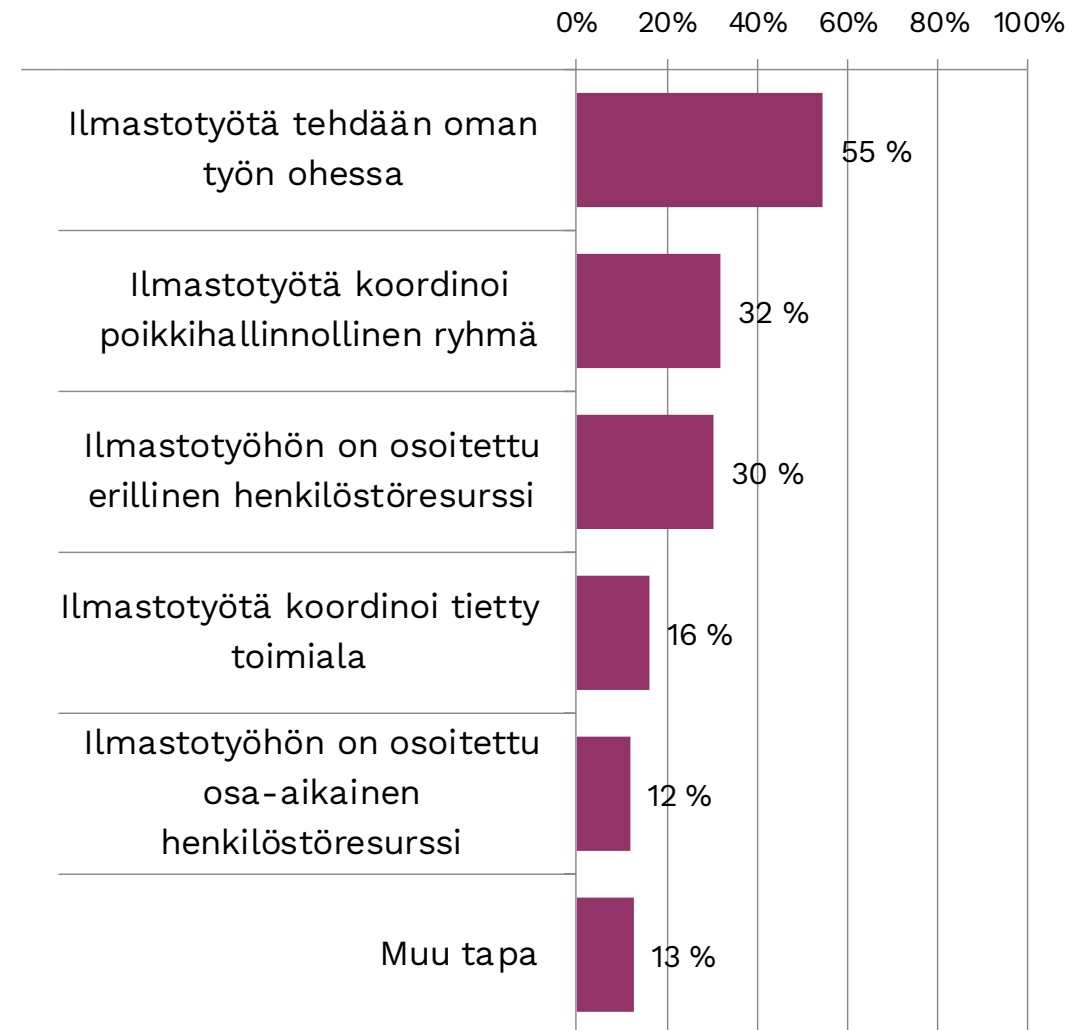
n=128

Ilmastotyön organisointi kunnassa

- Ilmastotyötä tehdään useimmin **oman työn ohessa**.
- **Kokoaikainen ilmastoasiantuntija** 30 %:ssa vastanneista kunnista.
- Noin joka kolmannessa vastanneessa kunnassa työtä koordinoi **poikkihallinnollinen ryhmä**.
- Muita organisointitapoja:
 - **seudullinen ilmastokoordinaattori**
 - **resurssin ostaminen toisesta kunnasta**.

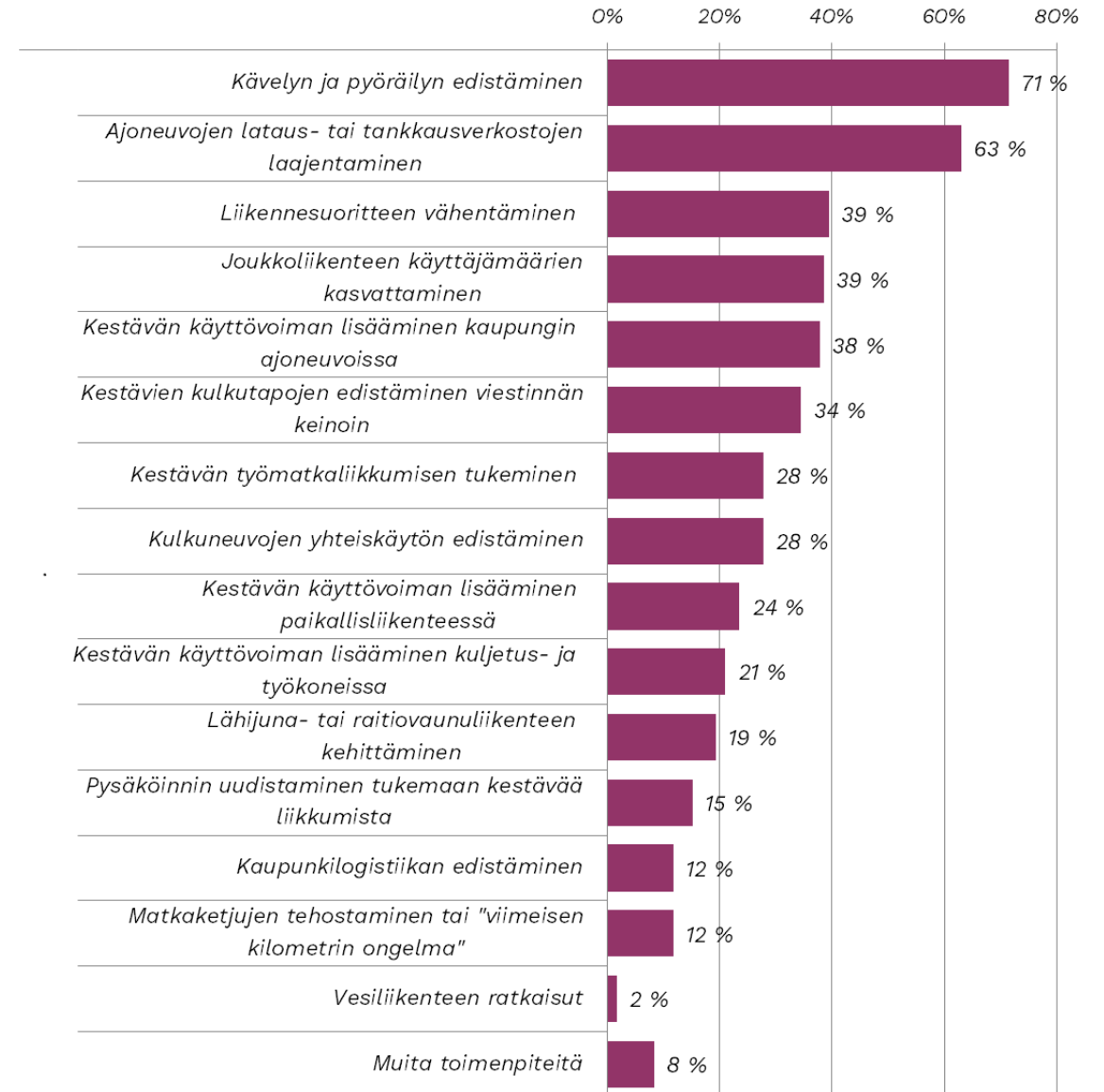
Kaikki (n=119)

Liikenne: tavoitteet ja toimenpiteet

Määrällisiä/laadullisia tavoitteita
(% vastanneista kunnista):

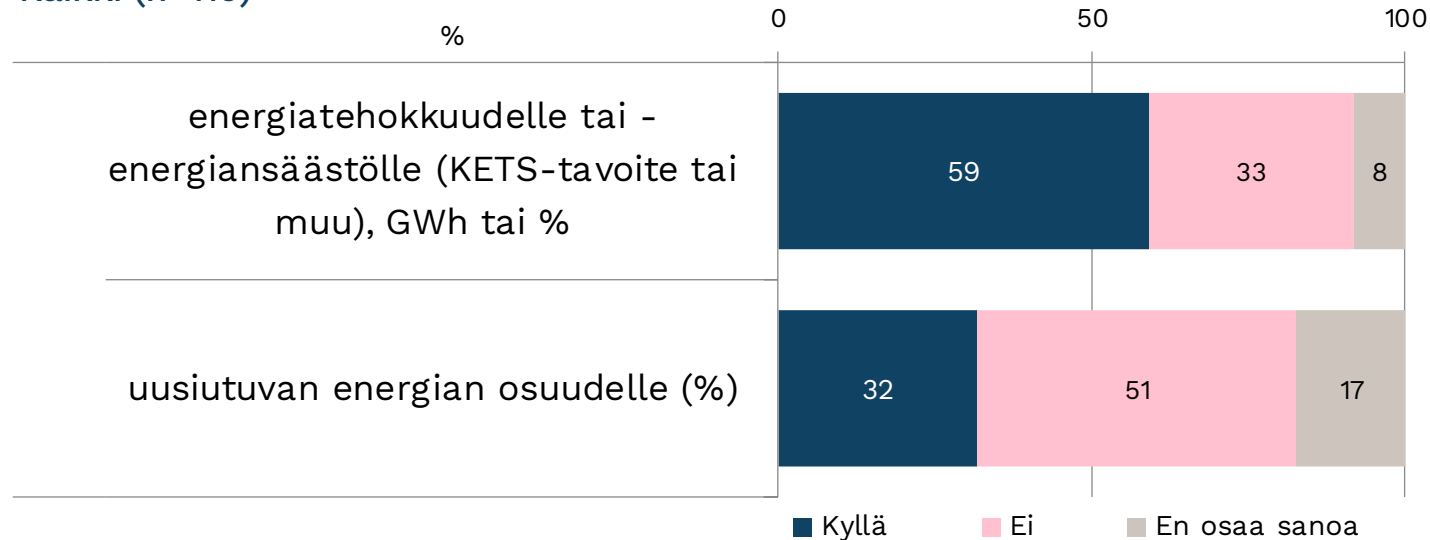
- **Pyöräily 50 %**
- **Kävely 43 %**
- **Julkinen liikenne 36 %**
- Yleisin toimenpide on **kävelyn ja pyöräilyn edistäminen**
- Suuret kunnat:
 - joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvattaminen
 - kestävien kulutapojen edistäminen viestinnän keinoin
 - kestävän käyttövoiman lisääminen kaupungin ajoneuvoissa
- Pienet ja keskisuuret kunnat:
 - lataus- ja tankkausverkostojen laajentaminen

Energialle asetetut tavoitteet

- Energiatehokkuudelle tai energiansäästölle on asettanut tavoitteita **59 %** vastanneista kunnista.
- Uusiutuvan energian osuudelle tavoitteita on asettanut **32 %** vastanneista kunnista.

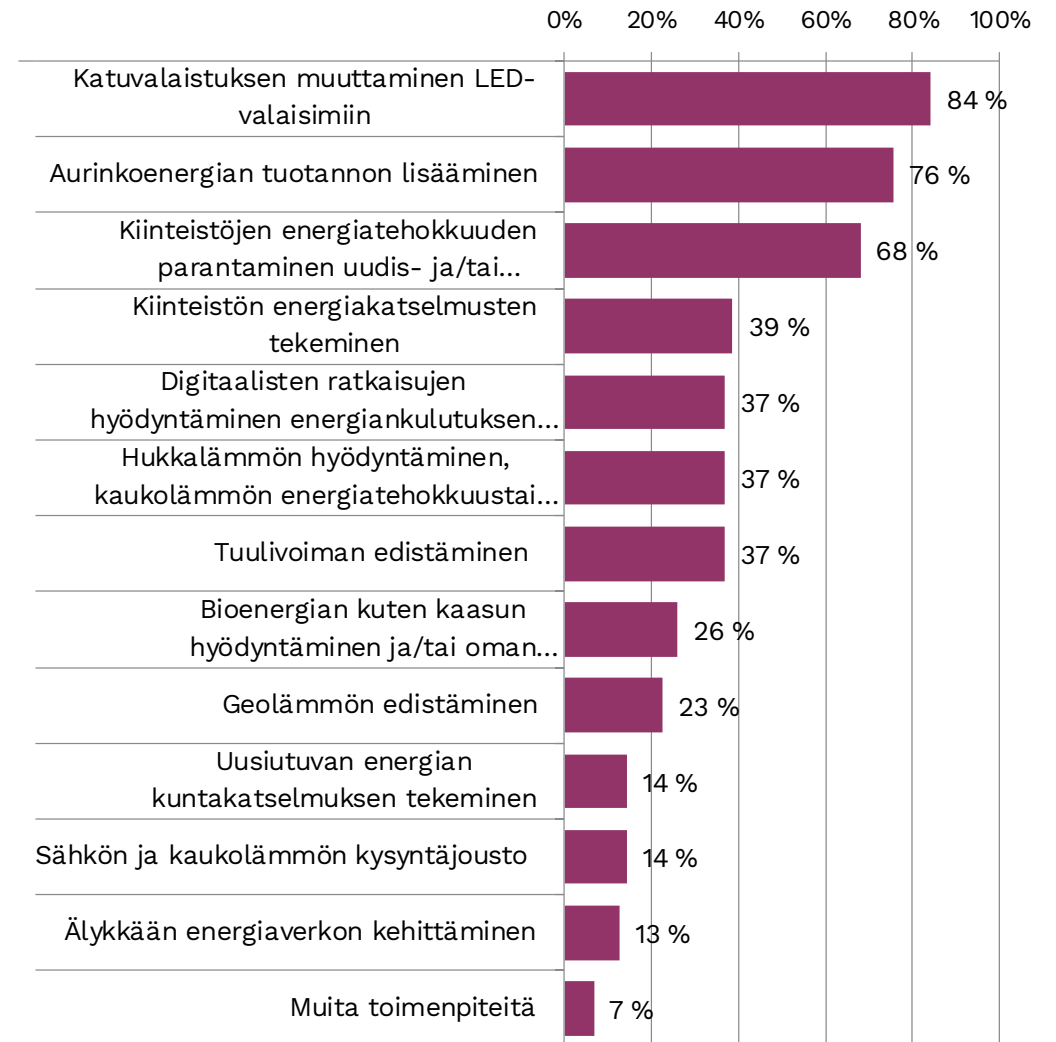
Kaikki (n=110)

Energia, toimenpiteet

- Yleisin toimenpide on **katuvalaistuksen muuttaminen LED-valaisimiin**
- Avoimissa vastauksissa tuotiin esille mm. **asukkaiden kannustaminen** kestävään energian käyttöön
- Esteenä mm. energiaa säästävien **investointien pitkä takaisimaksuaika**

Kaikki (n=119)

KETS kannustaa konkreettisiin toimenpiteisiin

- Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS) kannustaa kuntaa konkreettisiin energiatehokkuustoimenpiteisiin
- **Energiatehokkuustyötä tehdään huomattavasti myös ei-KETS-kunnissa**
- Tätä "näkymätöntä" työtä ei saada hyödyksi raportoitaessa Suomen energiatehokkuusdirektiivin (EED) toimeenpanosta EU:lle

Kunnat aktiivisina verkostoitujina

Useita alueellisia ja seudullisia verkostoja

Kansallisia mm.

- HINKU –verkosto
- Climate Leadership Coalition
- Energiatehokkuussopimukset 2017–2025, KETS
- FISU-verkosto
- Kaupunginjohtajien ilmastoverkosto
- Tuulivoimakuntien verkosto
- Aurinkovoimakuntien verkosto
- Kuntaliiton Ilmastokunnat (avoin alusta)

Kansainvälisiä mm.

- EU:n ilmastomuutokseen sopeutumisen missio - kansallinen verkosto
- EU:n kaupunkimissio
- Climate-KIC
- Energy Cities
- Covenant of Mayors –sitoumus
- EUROCITIES – Environment Forum ICLEI
- UBC

EU - Sääntelyä ja kumppanuutta

Uudet vapaaehtoiset ”kumppanuussopimukset”

- *Mission of 100 European Climate-Neutral and Smart Cities 2030*
- *EU Mission: Adaptation to Climate Change*
- Support at least 150 European regions and local authorities to become climate resilient by 2030
- *Green City Accord (2020)*
- *The EU Covenant of Mayors for Climate & Energy (2008)*

Samanaikaisesti sääntelyn lisääntyminen:

- Ennallistamisasetus
- Maaperälaki
- Nettonolla-asetus (NZIA)
- Kriittisiä raaka-aineita koskeva asetus (CRMA)
- Energiatehokkuusdirektiivin (EED) uudistus
- Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)
- Uusiutuvan energian direktiivin (RED III) päivitys
- Fossiilisen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa
- Jätepuitedirektiivin päivitys
- Yhdyskuntajätevesidirektiivin päivitys
- Viherväittämiä koskeva direktiivi
- Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi
- EU:n sosiaalinen ilmastorahasto?

Kuntien ilmastokonferenssi

Turku

21.-22.5.2025

FCG. KUNTA
LIITTO

SV

EN

Ajankohtaista

Palvelumme

Tavoitteemme

Kuntaliitto

Laki ja hallinto

Kehittäminen ja digitalisaatio

Talous ja elinvoima

Hyvinvointi ja sivistys

Yhdyskunnat ja ympäristö

Yhteistyö ja yhdyspinnat

Etusivu > Vihreä siirtymä alueiden ja kuntien elinvoimaisuuden mahdollistajana > Vihreä siirtymä ja kunnat

Vihreä siirtymä ja kunnat

Lue lisää Kuntaliiton julkaisuihin

- **Kuinka kunnat kohtaavat ilmastonmuutoksen? – Opas varautumistyön kehittämiseen**
<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2020/2081-kuinka-kunnat-kohtaavat-ilmastonmuutoksen>
- **Hur möter kommunerna klimatförändringen? – Handbok om hur arbetet för beredskap kan utvecklas**
<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2021/2106-hur-moter-kommunerna-klimatforandringen>
- **Ilmastonmuutos ja kunnat – Opas kuntien ilmastotyön tueksi** <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2020/2031-ilmastonmuutos-ja-kunnat>
- **Klimatförändringen och kommunerna - Handbok för kommunernas klimatarbete**
<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2020/2057-klimatforandringen-och-kommunerna>

ILMASTO- KUNNNAT

Tukea kuntien tavoitteelliseen ilmastotyöhön

www.kuntaliitto.fi/ilmastokunnat pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi #ilmastokunnat

KIITOS!